

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2016-01-18
Meddelad i
Linköping

Mål nr
7520-15

1

SÖKANDE

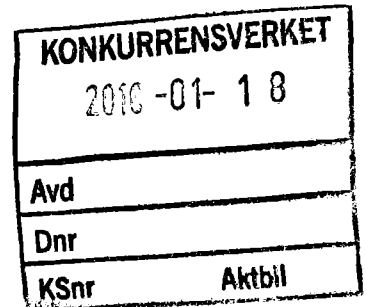
Sjöbyggnation i Stenungsund AB, 556743-7453
Stenunge väg 9
444 31 Stenungsund

MOTPART

Sjöfartsverket
601 78 Norrköping

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Ansökan avslås.

Dok.Id 236727

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

E-post:
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se

YRKANDEN M.M.

Sjöfartsverket genomför upphandlingen Ramavtal avseende isbrytartjänst del 1, dnr 0307-15-02595. Upphandlingen görs genom öppet förfarande enligt LOU. Sjöfartsverket ska anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

I tilldelningsbeslut den 5 november 2015 anges att Sjöfartsverket avser teckna avtal med Alfons Håkans. Av protokoll framgår att Sjöbyggnation i Stenungssund AB (Sjöbyggnation) har rangordnats på andra plats.

Sjöbyggnation yrkar i ansökan om överprövning att upphandlingen ska rättas på så vis att Sjöfartsverket gör om anbudsutvärderingen.

Sjöfartsverket motsätter sig bifall till ansökan.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT

Sjöbyggnation

Av tilldelningsbeslutet framgår att Sjöfartsverket avser teckna avtal med Alfons Håkans. Anbudsgivarens fullständiga namn är enligt anbudet AS Alfons Hakans, soumen sivoliike. AS Alfons Hakans, suomen sivoliike är en finsk filial till det estniska bolaget AS Alfons Hakans. Filialen är inte en separat juridisk person, utan en del av det estländska bolaget. Förhållandet att filialen har ett finskt organisationsnummer förändrar inte detta faktum. I upphandlingen är det således det estniska bolaget som är anbudsgivare (jfr Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 25 april 2012 i mål nr 1130-12). Det är motsägelsefullt att en finsk filial kan växla mellan att vara del av det estniska bolaget och att vara en självständig part som ska fullgöra kontraktet.

AS Alfons Hakans har inte bifogat något intyg om certifiering eller redovisning av ett eget miljöledningssystem annat än för sin finska filial. Bolaget har heller inte bifogat intyg från berörd myndighet i Estland om att bolaget är fritt från skulder för skatter och socialförsäkringsavgifter. Följaktligen skulle AS Alfons Hakans, på vars vägnar filialen agerar, kunna ha betydande skulder för skatter och avgifter samt undslippa kravet på miljöledningssystem. AS Alfons Hakans har därmed inte uppfyllt kraven i punkterna 3.4 och 3.5 i förfrågningsunderlaget. Bolaget borde inte ha kvalificerats. Sjöfartsverket har i strid med likabehandlingsprincipen utvärderat bolagets anbud.

Sjöbyggnation kom på andra plats och skulle om upphandlingen genomförts korrekt vunnit densamma. Detta medför att Sjöbyggnation har lidit eller kan komma att lida betydande skada. Enbart förlorad fartygshyra uppgår till minst 67 miljoner kr.

Sjöfartsverket

Det anbud som tilldelats kontrakt har lämnats av AS Alfons Hakans, souden sivuliike (Finska filialen), som är helägt av det estländska bolaget AS Alfons Hakans, som i sin tur är helägt av det finska moderbolaget Alfons Håkans Oy Ab.

Sjöbyggnations ståndpunkt att begärda intyg och certifikat skulle ha lämnats av AS Alfons Hakans istället för den finska filialen är svårförståelig. Syftet med att bilda en filial är att bedriva näringsverksamhet genom ett avdelningskontor i det aktuella landet. Filialen ska naturligtvis följa registreringslandets lagstiftning. Det faller sig naturligt att filialen, som är den part som ska fullfölja kontraktet, självständigt innehar och redovisar t.ex. miljöledningssystem och bevis om att skatter och avgifter har betalats i enlighet med registreringslandets krav. Sjöbyggnations tolkning av en filials ställning

försvarar avsevärt en filials möjlighet att lämna anbud och delta i offentlig upphandling, vilket torde strida mot LOU.

Den finska filialen är registrerad i Finland och har bifogat samtliga efterfrågade intyg och certifikat till anbudet. Sjöfartsverket har inte haft skäl att ifrågasätta filialens behörighet att inkomma med intygen och certifikaten.

Sjöfartsverket kunde möjligen ha varit tydligare i tilldelningsbeslutet och angett hela namnet på den anbudsgivare som tilldelats kontraktet: AS Alfons Hakans, Finska filialen. Det finns dock ingen oklarhet avseende vilken anbudsgivare som avses. Detta har heller inte påverkat resultatet av upphandlingen eller varit till skada för någon av anbudsgivarna.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU)

Med leverantör avses den som på marknaden tillhandahåller varor eller tjänster eller utför byggentreprenader. (2 kap. 11 § första stycket LOU)

I preambeln till det nya upphandlingsdirektivet 2014/24/EU för den klassiska sektorn anges i punkten 14 följande.

Det bör klargöras att begreppet ekonomisk aktör bör ges en vid tolkning så att det omfattar alla personer och/eller enheter som erbjuder sig att utföra byggentreprenader, leverera varor

eller tillhandahålla tjänster på marknaden, oberoende av vilken juridisk form de har valt för sin verksamhet. Således bör samtliga företag, filialer, dotterbolag, partnerskap, kooperativ, aktiebolag, universitet och andra former av enheter som inte är fysiska personer, oavsett om de är offentliga eller privata, omfattas av begreppet ekonomisk aktör, oavsett om de är juridiska personer under samtliga omständigheter.

Av direktiv 2004/18/EG som ligger till grund för nu gällande LOU följer vidare av artikel 1 punkt 8 att en *ekonomisk aktör* betecknar såväl en varuleverantör som en tjänsteleverantör och en entreprenör samt att en ekonomisk aktör som har lämnat ett anbud skall betecknas *anbudsgivare*.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. (16 kap. 6 § första stycket LOU)

Förfrågningsunderlaget

3.4 Miljö

Anbudsgivaren skall arbeta efter ett miljöledningssystem, antingen i form av en ISO-certifiering eller i form av ett eget miljöledningssystem. Med anbudet skall bifogas antingen intyg om certifiering eller en redovisning av det egna miljöledningssystemet av verksamheten.

3.5 Skattekontroll

Anbudsgivaren skall vara fri från skulder för skatter och socialförsäkringsavgifter. Gällande svenska anbudsgivare inhämtar Sjöfartsverket uppgifter från Skatteverket vilket innebär att svenska anbudsgivare inte behöver bi-

foga dokument som styrker detta. Utländska anbudsgivare skall uppfylla motsvarande villkor i sitt hemland, vilket skall styrkas genom intyg från berörd myndighet. Intyg från utländska anbudsgivare skall vara daterat maximalt 3 månader före anbudets avgivande.

Förvaltningsrättens bedömning

Sjöbyggnation gör gällande att den vinnande leverantören, AS Alfons Hakans, Finska filialen, inte uppfyller de obligatoriska kraven i upphandlingen och därför inte borde ha kvalificerats. Sjöbyggnation menar att det är det estländska bolaget AS Alfons Hakans som är anbudsgivare, eftersom bolagets finska filial inte är en juridisk person. De av Sjöfartsverket begärda certifikaten och intygen ska enligt Sjöbyggnation därför avse det estländska bolaget och inte den finska filialen.

I målet har inte gjorts gällande annat än att det är AS Alfons Hakans, Finska filialen som har lämnat in anbudet och på grundval av detta tilldelats att utföra den upphandlade isbryartjänsten. Mot den bakgrunden och med beaktande av att kretsen av ekonomiska aktörer som ska inneha rätt att lämna anbud och tilldelas kontrakt vid offentliga upphandlingar enligt EU-rätten ska ges en vid tolkning, finner förvaltningsrätten att AS Alfons Hakans, Finska filialen är att betrakta som tillåten anbudsgivare och leverantör i upphandlingen.

Omständigheten att de ingivna certifikaten och intygen enligt punkt 3.4 och 3.5 i förfrågningsunderlaget avser filialens verksamhet kan mot bakgrund av det angivna enligt förvaltningsrättens mening inte medföra att anbudet bryter i kravuppfyllelse på sätt sökanden påstår i målet. Vad Sjöbyggnation har åberopat visar således inte att Sjöfartsverket genom att utvärdera filialens anbud eller på annat sätt brutit mot LOU.

Vid angivna förhållanden saknas grund för ingripande enligt LOU. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)

Tomas Kjellgren

Föredragande: Carl Hultsberg

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.